

NOTAT

Energitilsynets kontrol af elforsyningspligtpriserne for 1. kvartal 2005

28. december 2004

E2

3/1320-0304-0158, MGAIFPE

1. Baggrund

Med ændringen af elforsyningslovens § 72 - herefter benævnt 'ny § 72' - overgår reguleringen af forsyningspligtige elaktiviteter fra effektivitetsbaseret efterregulering til fremadrettet priskontrol.

ENERGITILSYNET

Energitilsynets priskontrol omfatter to forsyningspligtprodukter:

1. Et fast kvartalsprisprodukt som skal tilbydes ikke-timemålte elkunder til en pris, der skal modsvare markedets prisniveau for tilsvarende forbrugssegmenter og leveringsvilkår.
2. Et spotprisprodukt, som timemålte kunder skal tilbydes til en pris, der svarer til timeprisen på elspot i det prisområde, hvor kunden aftager elektriciteten, tillagt et balancerings- og administrationsbidrag.

Elleverandører med forsyningspligtbevilling skal anmelde priserne på disse to produkter til Energitilsynet senest 10 hverdage inden kvartalsskiftet, og ikke senere end syv hverdage efter anmeldelsesfristens udløb skal Energitilsynet offentliggøre en oversigt over de anmeldte priser.

Priskontrol

Priskontrollen med de to produkter indebærer, at Energitilsynet skal approksimere/fastsette markedets maksimale prisniveau for kvartalsprisproduktet og fastlægge det maksimale balancerings- og administrationsbidrag, der kan indregnes i prisen på timespotprisproduktet.

For at sikre størst mulig gennemsigtighed i elmarkedet, udmelder Energitilsynet disse maksimalpriser/priselementer samtidigt med offentliggørelsen af elleverandørernes prisanmeldelser, dvs. senest tre hverdage inden kvartalsskiftet. Offentliggørelsen af prisanmeldelser og udmeldingen af maksimalpriser vil ske på Energitilsynets hjemmeside (www.energitilsynet.dk).

For at henlede elkundernes opmærksomhed på, at de kan checke deres elpris, vil Energitilsynet efter nytåret 2004/2005 indrykke en annonce i de store landsdækkende og regionale dagblade. Af annoncen vil fremgå, at Energitilsynet nu har fastsat priserne for de to forsyningsprodukter, selskaberne må tage for 1. kvartal 2005, og i annoncen vil blive henvist til Energitilsynets hjemmeside, hvor den enkelte

AKTBILAG \5"
EKN
J.NB. \-12...:15\

- 3 OKT, 2005

¹ Lov nr. 375 af 2. juni 1999 om elforsyning, ændret ved lov nr. 494 af 9. juni 2004.

12

forbruger kan se, hvilken pris kundens elselskab må tage pr. kWh og i kvartalsvist abonnement.

Energitilsynet anmodede i brev af 18. november 2004 elleverandører med forsyningspligtbevilling om at anmelde to forsyningspligtpriser til Energitilsynet senest den 10. sidste hverdag inden påbegyndelsen af 1. kvartal 2005, dvs. senest den 16. december 2004. De to forsyningspligtpriser der skulle anmeldes var:

1. En fast kvartalspris for 1. kvartal 2005 til ikke-timemålte elkunder, der afspejler markedsprisen for tilsvarende forbrugssegmenter og leveringsvilkår.
2. Det balancerings- og administrationsbidrag, der tillægges timespotprisen for elektricitet til timemålte kunder.

Det fremgår af Energitilsynets brev af 18. november 2004 til elleverandørerne, at anmeldte forsyningspligtpriser kontrolleres på baggrund af Energitilsynets vurdering af markedsprisen for tilsvarende forbrugssegmenter på tidspunktet for virksomhedens endelige anmeldelse af forsyningspligtpriserne til Energitilsynet, dog senest den 16. december 2004.

I praksis betyder det, at grundlastprisen (terminsprisen) vil blive fastsat individuelt for den enkelte elleverandør afhængigt af, hvornår denne har anmeldt sine priser til Energitilsynet.

Elleverandører, der ikke har anmeldt forsyningspligtpriser til Energitilsynet senest den 16. december 2004 vil (som hovedregel) ikke kunne opnå forsyningspligtpriser, der ligger over niveauet for Energitilsynets approksimation/fastsættelse af markedsprisen for tilsvarende forbrugssegmenter den 16. december 2004.

Energitilsynets approksimation/fastsættelse af markedsprisen på kvartalsprisproduktet for ikke-timemålte kunder, samt balancerings- og administrationsbidraget vedr. timespotprisproduktet for timemålte kunder for 1. kvartal 2005 er sket på følgende måde.

2. Approksimation af den faste kvartalspris for 1. kvartal 2005

Den pris, Energitilsynet skal approksimere/fastsætte på kvartalsprisproduktet lader sig vanskeligt identificere ud fra en sammenligning af markedspriser for tilsvarende forbrugssegmenter, idet der umiddelbart ikke forefindes brugbare/likvide og offentligt tilgængelige markedspriser for sådanne kvartalsprodukter på slutbrugemarkedet og på engrosmarkedet.

Desuden er de elleverandører, der tilbyder sådanne markedspriser typisk de samme leverandører, som også har forsyningspligtbevilling. Således kan der være en risiko for, at disse elleverandører kan være prissættende og derigennem øve indflydelse på Energitilsynets priskontrol. Endvidere begrænses antallet af uafhængige leverandører, der kan indgå i en prissammenligning af en stigende markedskoncentration.

on samt af, at elleverandørerne skal inddeles i en gruppe for hhv. Vest- og Østdanmark, idet det danske elmarked er inddelt i to prisområder.

Da det endvidere ikke er muligt at foretage en historisk prissammenligning, og fordi det ikke er muligt at sammenligne to selskabers pris anmeldelser på to forskellige tidspunkter, kan selskabernes pris anmeldelser ikke stå alene i en priskontrol.

På denne baggrund har Energitilsynet udviklet en markedsprismetode til brug for approksimationen af en fast kvartalspris for hhv. Vest- og Østdanmark. Denne markedsprismetode beskrives i det følgende.

Energitilsynets markedspris approksimation for den faste kvartalspris indeholder i udgangspunktet to delkomponenter/priselementer: en grundlastpris (teminsprisen) og en mark-up. Mark-up'en skal dække elleverandørernes profil-, balance- og administrationsomkostninger, samt en markedsbaseret avance. Da Vest- og Østdanmark som nævnt er inddelt i to forskellige pris- og balanceområder vil grundlastpris, profil- og balanceomkostninger typisk være forskellig fra Vest- til Østdanmark.

Energitilsynet approksimerer derfor to maksimale kvartalspriser, en for Vestdanmark og en for Østdanmark.

2.1 Grundlastprisen

Selvom selskaberne anmelder en samlet slutpris til Energitilsynet, er det nødvendigt for Energitilsynets priskontrol og dermed for approksimationen af markedets prisniveau, at opdele den anmeldte slutpris (anmeldelsespris + abonnement) i de to priskomponenter, grundlastpris (i prisområderne Øst- og Vestdanmark) og markup. Opdelingen i de to priskomponenter skal i videst muligt omfang sikre, at selskaberne ikke straffes/belønnes for at foretage indkøb på uheldige tidspunkter, hvor markedsprisen på el er høj/lav. Således approksimeres for hvert enkelt selskab en beregnet grundlastpris baseret for tidspunktet for selskabernes pris anmeldelse til Energitilsynet. Den beregnede grundlastpris varierer fra selskab til selskab afhængig af anmeldelsestidspunktet, men mark-up'en er fast i de to prisområder, jf. nedenfor.

Da det enkelte selskab kan have foretaget sit faktiske køb af el på et andet tidspunkt, end den dato, på hvilken selskabet har anmeldt sine priser til Energitilsynet, kan det enkelte selskab have købt el til en højere eller lavere pris, end den pris, Energitilsynet når frem til ved at basere sin approksimation og grundlastpris på datoen for anmeldelsen. Da Energitilsynet ikke kender til det præcise tidspunkt, hvor det enkelte selskab rent faktisk har købt sin el, må denne forskel opfattes som en markedsrisiko. Selskabet har mulighed for at anmelde sine priser til Energitilsynet, på den dato, hvor indkøbet reelt foretages og således eliminere markedsrisikoen.

Det er i fremtiden hensigten, at fastlægge grundlastprisen, for et givent fremtidigt kalenderkvartal som gennemsnittet af slutpriserne for de relevante terminkontrakter på Nord Pool i perioden fra første handelsdag på elbørsen kvartalet forinden til

og med den 11. sidste handelsdag på elbørsen før kvartalsskiftet. Dette forventes effektueret for 3. kvartal 2005.

Eftersom ny § 72 er ikrafttrådt så tæt på årsskiftet 2004/2005, approksimeres grundlastprisen for 1. kvartal 2005 undtagelsesvist på baggrund af Nord Pools slutpriser for de relevante terminsprodukter på tidspunktet for virksomhedens endelige prisanmeldelse til Energitilsynet, dvs. senest pr 16. december 2004. For terminskontrakterne for 1. kvartal 2005 anvender Energitilsynet det tirnevægtede gennemsnit af slutprisen på anmeldelsesdagen for de tre terminskontrakter for januar, februar og marts 2005 i prisreference system på Nord Pool.

Til denne grundlastpris lægges prisområdeforskellen (som følge af flaskehalse i overføringskapaciteten). Prisområdeforskellen betegner forskellen mellem grundlastprisen i hhv. prisområde Vest- og Østdanmark i forhold til systemprisreferencen på Nord Pool.

Denne prisområdeforskel approksimeres ud fra slutprisen på terminskontrakter på prisområdeforskel for Vest- hhv. Østdanmark. Imidlertid dækker de på Nord Pool noterede terminspriser perioden januar-april 2005, hvorfor de ikke er entydige udtryk for prisområdeforskellene for 1. kvartal 2005.

Terminsprisen på prisområdeforskel vedr. perioden maj-september 2005 er væsentligt højere end vedr. januar-april 2005. Derfor må den måned i januar-april, der ligger tættest på maj-september - dvs. april måned - også forventes være den måned i januar-april 2005, der prismæssigt ligger tættest op ad den høje terminspris for maj-september 2005. Det kan derfor forventes, at april måned trækker terminsprisen vedr. perioden januar-april 2005 opad.

Når Energitilsynet anvender terminsprisen for CfD² vedr. perioden januar-april 2005 som approksimation for prisområdeforskel for 1. kvartal 2005 bør det således, alt andet lige, være til elleverandørernes fordel. Det må med rimelighed forventes, at elleverandørerne kan indkøbe CfD-terminsel for 1. kvartal 2005 billigere, end man kan købe CfD-terminsel for i januar-april 2005, som på denne måde lægges til grund for approksimationen af markedsprisen.

Til brug for en omregning af priserne i NOK/MWh til DKK/MWh anvendes Nationalbankens spotpriser for NOK/DKK på tidspunktet for prisanmeldelsen med et standard terminstillæg på +0,08 ved omregning af priser i NOK/MWh til DKK/MWh. Der er her tale om en oprunding i forhold til det aktuelle 3-mdr. terminstillæg opgivet af Nordea (www.nordea.dk). Oprundingenerforetagetmhp.at tage højde for periodiske udsving, og hvilket også er til elleverandørernes fordel.

² CfD er prisområdeforskellen mellem elprisen i Vest-/Østdanmark og systemprisreferencen (som er den el-pris i en given time, hvor udbud og efterspørgsel mødes i hele Nord Pool-området

På ovennævnte baggrund approksimerer Energitilsynet grundlastprisen for hhv. Vest- og Ost Danmark i DKK/MWh. Det vil sige, at Energitilsynet approksimerer en grundlastpris for hvert af selskaberne med forsyningspligtbevilling, idet prisen afhænger af anmeldelsestidspunktet for terminskontrakten.

2.2 Mark-up

Mens den approksimerede grundlastpris varierer med børsprisen, er mark-up' en ikke i samme omfang børsafhængig, da den udtrykker elleverandørernes profil-, balance- og administrationsomkostninger og avance. Mark-up'en fastlægges for hhv. Vest- og Ost Danmark.

Selskabernes mark-up bestemmes indirekte som forskellen mellem selskabernes anmeldte slutpris og Energitilsynets beregnede grundlastpris.

Imidlertid fastsætter Energitilsynet en maksimal mark-up, og det er den positive forskel mellem selskabernes indirekte bestemte mark-up og Energitilsynets maksimal mark-up, som fastlægger den eventuelle prisreduktion, som de enkelte selskaber eventuelt pålægges.

Mark-up'en skal som nævnt dække elleverandørernes profil-, balance- og administrationsomkostninger, samt en markedsbaseret avance.

Mark-up'en afspejler Energitilsynets vurdering af de nævnte priselementer inden for rammerne af et effektivt marked. Forudsat et effektivt marked bør mark-up' en være ens for Vest- og Ost Danmark, når der korrigeres for omkostningsbetingede forhold i forbindelse med inddelingen i to forskellige pris- og balanceområder.

I Energitilsynets vurdering af en sådan markedsbaseret mark-up indgår bl.a. vurderinger af markedspriser for elektricitet på de to danske prisportaler www.elpristavlen.dk (elbranchens portal med priser for kommercielle produkter for forbrugere under 100.000 kWh) og www.ski.dk (Statens og Kommunernes Indkøbscentrals portal med priser for kommercielle produkter for offentlige og amtslige erhvervskunder), samt den norske prisportal, www.konkurransetilsynet.no.

Det norske marked er inddraget af tre årsager. For det første fordi det norske prisområde, ligesom de to prisområder, Vest- hhv. Ost Danmark er integrerede i Nord Pool. For det andet fordi elleverandører i Norge skal anmelde elpriser til det norske Konkurrencetilsyn, hvorfor markedsprisgrundlaget er meget omfattende, og for det tredje fordi Norge har en længere historik med et liberaliseret elmarked, end det er tilfældet for Danmark. Markedsprisgrundlaget i Danmark er omvendt udpræget nyt, tyndt og derfor er det tvivlsomt, hvorvidt de oplyste priser pt. er udtryk for et effektivt marked.

Energitilsynet har foretaget en analyse af markeds niveauet for mark-up'en for 2005 ultimo november og primo december 2004. Men da udbredelsen af kvartalsprisprodukter i såvel Danmark som i Norge er nærmest ikke-eksisterende, har Energitilsynet hovedsageligt foretaget analysen på grundlag af årsprodukter og spotpris

produkter i Danmark og Norge, og på den baggrund vurderet markedsniveauet for mark-up'en. Det forudsattes således, at mark-up'en for fx kvartalprisprodukter og årsprisprodukter er nogenlunde ens, når der korrigeres for visse forskelle fx i profilomkostningen.

Profilomkostningen og dermed mark-up'en vil typisk være højere for årsprisprodukter end for kvartalprisprodukter, idet årsprisprodukter i større omfang indeholder en sæsonprofil, end det er tilfældet for kvartalprisprodukter. Bortset fra sådanne forhold bør mark-up'en og den indeholdte avance ikke i afgørende omfang være forskellig fra kvartalprisprodukter og årsprisprodukter.

Energitilsynet har desuden analyseret sæsonudsving i mark-ups for 2005 på www.ski.dk og [www.harherfundet.atprofiltilleggetypisk.menikkenødvendigvis.er](http://harherfundet.atprofiltilleggetypisk.menikkenødvendigvis.er) noget højere i sommertid end i vintertid, hvorfor mark-up'en typisk kan antages at være lidt mindre i vintertid end for året som helhed.

Resultaterne af Energitilsynets analyse af de tre prisportaler, www.elpristavlen.dk, www.ski.dk og www.konkurrencetilsynet.no udmønter sig i en markedsbaseret mark-up for en ikke-timemålt forsyningspligtkunde på 45 DKK/MWh for Vestdanmark og 39 DKK/MWh for Østdanmark.

Det skal understreges, at Energitilsynet undervejs i analysen af den markedsbaserede mark-up har anlagt en række skønsmæssige usikkerhedsvurderinger, som er inddraget i analyserne i form af afrundinger, der - netop på grund af usikkerheden hele vejen igennem er foretaget til elleverandørernes fordel. Det skyldes, at det er første gang, at en sådan fremadrettet prisregulering finder sted.

I Energitilsynets vurdering af mark-up'en er der ikke taget hensyn til tab/gevinster på elhandelskontrakter anmeldt til Energitilsynet i perioden 7. juni - 7. juli 2004. Efter udgangen af 2005 skal realiserede og revisorpåregnede tab/gevinster på disse kontrakter indregnes i priserne på kvartalprisproduktet. Dette forhold vil blive taget i betragtning i forbindelse med Energitilsynets kontrol i 2006 af maksimalpriser på kvartalprisproduktet i 2005. Evt. efterreguleringer vedr. årene 2002, 2003 og 2004 meddelt til forsyningspligtige elselskaber (gammel betegnelse) vil også skulle indregnes i priserne på såvel kvartalpris- som på spotprisproduktet.

3. Timespotproduktet - identifikation af balancerings- og administrationsbidraget for 1. kvartal 2005

Det fremgår ikke af elforsyningsloven, at timespotprisproduktet skal afspejle markedsvilkår. Under lovforberedelsen er det præciseret, at balancerings- og administrationsbidraget inkl. en rimelig avance fastsættes af Energitilsynet på en sådan måde, at det ikke er til hinder for konkurrencen i elmarkedet. Det har videre ikke været tanken, at der skal tages hensyn til andre omkostningsforskelle, herunder til den enkelte virksomheds effektivitet.

En rimelig avance skal afspejle det forhold, at et timespotprisprodukt ikke er videre komplekst og risikobetonet. Et timespotprodukt er i stort omfang alene udtryk for en administrativ og ikke en finansiel ydelse.

Det er alene på prisportalen, www.elpristavlen.dk, at der findes tilgængelige danske oplysninger om timespotpristillæg for kunder med et årsforbrug op til 100.000 kWh. Desuden findes samme timespotpristillæg på den norske prisportal, www.konkurrencetilsynet.no.

Timemålte kunder er typisk forbrugere med et årsforbrug over 100-200.000 kWh. Den 1. januar 2005 sænkes den obligatoriske grænse for timemåling til 100.000 kWh/år.

Grundet forskelle i balanceørnkostningerne mellem Norge og Østdanmark og i særdeleshed mellem Norge og Vestdanmark, er det Energitilsynets vurdering, at et balancerings- og administrationsbidrag inkl. en rimelig avance vil være 15 DKK/MWh for Vestdanmark og 13 DKK/MWh for Østdanmark.

4. Fremtidig priskontrol

Med henblik på at fastlægge de endelige rammer for Energitilsynets fremtidige priskontrol af de regulerede forsyningspligtprodukter, herunder fx abonnementspriseres størrelse, vil Energitilsynet i januar 2005 sende en vejledning for priskontrollen i høring med det sigte, at den får fuld virkning fra og med 3. kvartal 2005.